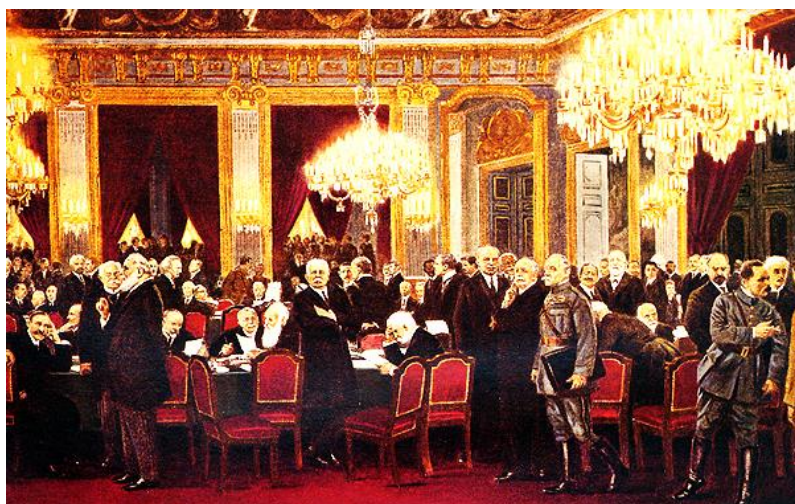

ΠΗΓΗ: ΠΟΝΤΙΑΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΙΡΗΝΗΣ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ, 1919

Αντλώντας στοιχεία από το περιεχόμενο της πηγής και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στην πολιτική στάση της ελληνικής κυβέρνησης στο Συνέδριο του Παρισιού σχετικά με το ζήτημα του Πόντου.

Ο Βενιζέλος παρουσιάστηκε μπροστά στο Συμβούλιο των Δέκα στις 3 και στις 4 Φεβρουαρίου, για να εξηγήσει και να δικαιολογήσει τις ελληνικές θέσεις. Η ανάλυσή του βασιζόταν στην εκτενή επίσημη έκθεση «Η Ελλάς ενώπιον του Συνεδρίου της Ειρήνης», την οποία είχε συντάξει ο ίδιος ο Βενιζέλος στα ελληνικά, έπειτα από δώδεκα ώρες σχεδόν αδιάκοπης εργασίας, και που είχε δημοσιευτεί σε αγγλική και γαλλική μετάφραση τον Δεκέμβριο του 1918. [...]. Στη Μικρά Ασία, για να λύσει το πρόβλημα των Ελλήνων του Πόντου, ο Βενιζέλος πρότεινε να συγχωνευτεί το βιλαέτι της Τραπεζούντας, όπου υπήρχε η μεγαλύτερη συγκέντρωση ελληνικού πληθυσμού, με το νέο αρμενικό κράτος. Η λύση αυτή θα αποδέσμευε την Ελλάδα από τις ευθύνες της απέναντι σε έναν πληθυσμό που, λόγω της μεγάλης απόστασης, δεν ήταν σε θέση να τον προστατεύσει και που ήταν πολύ αδύναμος για να προστατευθεί μόνος του από τους Τούρκους. Ο Βενιζέλος είχε τη σύνηση να αρνηθεί να υιοθετήσει το αίτημα των Ποντίων να γίνει ο Πόντος ανεξάρτητη ελληνική δημοκρατία.

M.L. Smith, Το όραμα της Ιωνίας, Η Ελλάδα στη Μικρά Ασία, 1919-1922, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 2004, σελ. 150-151

ΠΗΓΗ: ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΝΤΙΩΝ 1919

Λαμβάνοντας υπόψη τα παρακάτω παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις να επισημάνετε τις αντιδράσεις των Ποντίων και τα συνέδρια που πραγματοποιήσαν μετά την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου Ειρήνης στο Παρίσι το 1919.

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Έπειτα από αυτό, ο Κεντρικός Σύνδεσμος Ποντίων έκρινε ότι η λύση του ποντιακού προβλήματος θα έπρεπε να επιδιωχθεί μόνο με διπλωματικά μέσα. Ταυτόχρονα στο Βατούμ του Καυκάσου έγινε Παν-ποντιακό Συνέδριο, όπου εκπροσωπήθηκε το ένα εκατομμύριο Ποντίων της Τουρκίας και της Ρωσίας και αποφασίστηκε η ένταση της διπλωματικής δραστηριότητας. Αμέσως κατόπιν, όλα τα ποντιακά σωματεία και οι οργανώσεις των Ποντίων, όπου γης, κινήθηκαν ζωηρά και άρχισαν να καταρτίζουν στατιστικούς πίνακες, χάρτες και διαγράμματα, να συντάσσουν υπομνήματα και να κάνουν απανωτά διαβήματα στις συμμαχικές κυβερνήσεις, στον διεθνή Τύπο και στα διεθνή συνέδρια, για να προδιαθέσουν ευνοϊκά την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη.

Ωστόσο, η μονομέρεια τούτη, μαζί με την αταξία και την έλλειψη αυστηρού συντονισμού των διαφόρων τοπικών ποντιακών σωματείων, καθώς και η δυσμενής τροπή της ευρωπαϊκής πολιτικής δεν έφεραν σοβαρά αποτελέσματα. Τελικά, έγινε κάποια συνεννόηση και ανατέθηκε η διαχείριση του ζητήματος στον μητροπολίτη Τραπεζούντας Χρύσανθο. Ο Εθνάρχης κινήθηκε αμέσως δραστήρια και διαπραγματεύθηκε με ξένους παράγοντες το μελλοντικό πολίτευμα του Πόντου. Επισκέφθηκε ακόμα τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών Ουίλσον, καθώς και τον Νίκολσον, και απέσπασε υποσχέσεις ότι θα υποστήριζαν τα δικαιώματα της αυτοδιάθεσης του Ελληνισμού του Πόντου.

Χ. Σαμουηλίδης, Ιστορία του Ποντιακού Ελληνισμού, εκδ. Α.Α.Λιβάνη, Αθήνα 2002, σελ. 220-221

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Στις 27 Φεβρουαρίου 1919 οι Πόντιοι της Κωνσταντινούπολης σε υπόμνημά τους προς τον Έλληνα υπουργό Εξωτερικών Ν. Πολίτη γράφουν: «Οι Έλληνες του Πόντου θέλουν να κανονίζουν οι ίδιοι την τύχη τους. Αποκλειστική επιθυμία τους είναι η Ελευθερία μακριά από κάθε ξένη κυριαρχία. Σε περίπτωση που η Ένωση με την Ελλάδα θεωρηθεί απραγματοποίητη, να αναγνωρισθή τουλάχιστον η δημιουργία της Ελληνικής Δημοκρατίας του Πόντου...».

Όταν τον Απρίλιο του 1919 ο Ε. Βενιζέλος δέχτηκε τον μητροπολίτη Χρύσανθο στο Παρίσι κι άκουσε τις θέσεις του για το ζήτημα του Πόντου, ο πρωθυπουργός παραδέχτηκε ότι διαπραγματεύτηκε ελεεινά το ζήτημα: «Δεν είχα τα στοιχεία που μου φέρατε, δεν γνώριζα όσα μου λέτε. Να μου κάνετε ένα υπόμνημα και να πάτε εσείς, Σεβασμιώτατε, να ξανανοιίξετε με τους ενδιαφερόμενους τη συζήτηση. Και όπου σας αντικρούσουν με δικά μου λόγια, να με διαψεύσετε». Με την έγκριση του Βενιζέλου ο Χρύσανθος άρχισε αμέσως μετά έναν αγώνα ενημέρωσης όλων των πολιτικών που πήραν μέρος στη Συνδιάσκεψη. Από τις δηλώσεις των διαφόρων πολιτικών αρχηγών φαίνεται ότι εντυπωσιάστηκαν από την καθαρότητα σκέψης του μητροπολίτη. Οι περισσότεροι, εκτός από τους Άγγλους αντιπροσώπους, είδαν με πολλή κατανόηση τα αιτήματα των Ελληνοποντίων. Στην πρόταση του Χρύσανθου να γίνει ο Πόντος ανεξάρτητο κράτος υπό ελληνική εντολή, ο πρόεδρος των ΗΠΑ. Γ. Ουίλσον απάντησε: «Είναι θαυμασίως πειστικά όσα μου λέγετε. Ο Πόντος πρέπει να γίνει ανεξάρτητος».

Κ. Φωτιάδης, Η Δημοκρατία του Πόντου, www.pontos.gr